

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **P. S.**

ukaranego za wykroczenie z art. 116 § 1a k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 września 2024 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich wniesionej na korzyść obwinionego

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt IV Ka 1079/22

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt II W 1216/21,

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie i
poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu oraz
uniewinnia P. S. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia,
obciążając Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie.**

UZASADNIENIE

P. S. został obwiniony o to, że w okresie od 11 października 2021 do 17 października 2021 roku nie stosował się do nakazu kwarantanny granicznej w

miejsowości P. ul. B. w związku ze stanem epidemii tj. o wykroczenie z art 116 § 1 pkt 3 k.w.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 9 marca 2022 r., sygn. II W 1216/21, P.S. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego czynu wyczerpującego dyspozycję art. 116 § 1 pkt 3 k.w., za co wymierzono mu karę grzywny w wymiarze 800 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy obwinionego, Sąd Okręgowy w Krakowie z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt IV Ka 1079/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na zasadzie art. 455 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.s.w. poprawił błędną kwalifikację prawną przypisanego obwinionemu czynu na art. 116 § 1a k.w. i przepis ten przyjął jako podstawę kary wymierzonej obwinionemu. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od przedmiotowego wyroku na korzyść obwinionego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

„rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. art. 109 § 2 k.p.w., polegające na nieprawidłowym rozpoznaniu zarzutów apelacji obrońcy ukaranego, wniesionej od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Oświęcimiu II Wydział Karny z dnia 9 marca 2022 roku, sygn. akt II W 1216/21 i w konsekwencji wydaniu przez Sąd Okręgowy w Krakowie rażąco błędnego rozstrzygnięcia polegającego na zmianie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego ukaranemu z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. na art. 116 § 1a k.w. i utrzymaniu wyroku w mocy w pozostałym zakresie, podczas gdy prawidłowe rozpoznanie zarzutów apelacji winno skutkować uniewinnieniem ukaranego od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia”.

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji oraz wyroku Sądu I instancji i uniewinnienie ukaranego P. S. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Na wstępie rozważań zaznaczenia wymaga, że treść kasacji skupia się w głównej mierze na kwestii przypisania obwinionemu odpowiedzialności za wykroczenie z art. 116 § 1 pkt 3 k.w., pomijając przy tym fakt, że kwalifikacja ta została zmieniona przez Sąd odwoławczy na art. 116 § 1a k.w. Wobec tego, argumentacja przywołana w uzasadnieniu kasacji, a koncentrująca się wokół znamion wykroczenia z art. 116 § 1 pkt 3 k.w., w tym kwestii podejrzenia o nosicielstwo choroby zakaźnej, jest w realiach tej sprawy bezprzedmiotowa. Jednakże zgodzić się należy ze stanowiskiem autora kasacji, że Sąd odwoławczy nie rozważył należycie zarzutu sformułowanego w rozpoznawanej apelacji obrońcy skazanego, mającego polegać na obrazie przepisów prawa materialnego tj. art. 116 § 1 pkt 3 k.w. Sąd Okręgowy ustosunkował się wprawdzie do podniesionego zarzutu, co skutkowało zresztą zmianą kwalifikacji prawnej czynu, jak również odniósł się do wskazywanej przez obrońcę kwestii tzw. kolizji ustaw, niemniej jednak uczynił to nierzetelnie - w pewnych częściach tego uzasadnienia odwołując się do niebędącego przedmiotem niniejszej sprawy „nakazu zasłaniania ust i nosa”, a przede wszystkim bagatelizując ukształtowaną linię orzeczniczą w materii dotyczącej zastosowania art. 2 § 1 k.w. w przypadku regulacji o charakterze czasowym i epizodycznym.

Bezsporną w przedmiotowej sprawie jest okoliczność, że w dacie popełnienia przez P. S. przypisanego czynu, tj. w okresie od dnia 11 października 2021 do 17 października 2021 r., obowiązywało wydane na podstawie delegacji ustawowej – tj. art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-13 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, z późn. zm.) - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2021.861), które w § 2 ust. 2 pkt 2 przewidywało obowiązek odbycia, po przekroczeniu granicy państwowej zewnętrznej, obowiązkowej kwarantanny, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, trwającą najpierw 10 dni, a następnie na skutek zmian tego rozporządzenia – 14 dni i ostatecznie 7 dni, licząc od dnia następującego po przekroczeniu tej granicy. Zgodnie z decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu obwiniony został zobowiązany do odbycia 10-dniowej kwarantanny po

przylocie z Norwegii, poczynawszy od dnia 8 października 2021 r. (k. 3). Na skutek kontroli funkcjonariuszy Policji w miejscu zamieszkania obwinionego w dniu 11 października 2021 r. ustalono, że dzień wcześniej obwiniony opuścił granice Polski, wylatując z powrotem do Norwegii. Tych ustaleń nie negował obwiniony, przyznając się do złamania nakazu. Wskazane rozporządzenie zostało derogowane z dniem 28 lutego 2022 r., kiedy weszło w życie kolejne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2022.473), podtrzymujące jednak obowiązek poddania się 7-dniowej kwarantannie (§ 2 ust. 2 pkt 2). Bezspornym w sprawie jest także fakt, że wskazany obowiązek funkcjonował w obrocie prawnym do dnia 28 marca 2022 r., kiedy weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U.2022.679), w którym nie przewidziano obowiązku kwarantanny po przekroczeniu granicy, a jednocześnie derogowano poprzednie rozporządzenie, które ten obowiązek podtrzymywało. Wobec tak ukształtowanego przez prawodawcę stanu prawnego, czyn przypisany obwinionemu zaskarżonym wyrokiem w dacie orzekania przez Sąd II instancji (26 września 2022 r.) nie podlegał już ukaraniu.

Stosownie do treści art. 2 § 1 k.w., jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia wykroczenia, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Trafnie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., I KZP 12/21 wskazano, że norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią wypełnienie (przepisu blankietowego), jeżeli w ustawie nie zastosowano uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie. W zakresie uregulowanego na mocy aktu wykonawczego obowiązku odbycia kwarantanny nie przewidziano regulacji wyłączających stosowanie art. 2 § 1 k.w. Wskazane okoliczności prowadzą do wniosku, że wobec zmiany przepisów rozporządzenia, które wypełniały przepis blankietowy art. 116 § 1a k.w., doszło do zmiany ustawy w rozumieniu art. 2 § 1 k.w., która na skutek braku szczegółowych unormowań

kolizyjnych, doprowadziła do całkowitej depenalizacji przypisanego obwinionemu wykroczenia.

Wyrok wydany z rażącym naruszeniem art. 2 § 1 k.w. miał istotny wpływ na jego treść, bowiem właściwe zastosowanie w tej sprawie tego przepisu, skutkowałoby orzeczeniem odmiennym co do istoty. Dostrzegając przy tym częściową słuszną argumentację aksjologiczną Sądu odwoławczego odnoszącą się do tego, że osoby naruszające obostrzenia epidemiczne, służące przecież ochronie zdrowia i życia, nie powinny uniknąć odpowiedzialności tylko z uwagi na czasową poprawę sytuacji epidemicznej, odesłać należy do argumentacji zawartej w orzeczeniu I KZP 12/21. W uzasadnieniu tego postanowienia Sądu Najwyższego słuszenie wskazano na konieczność uwzględnienia tych wartości przy tworzeniu prawa, choćby przez wprowadzenie odpowiednich przepisów intertemporalnych. Przyjęcie odmiennego poglądu miało by bowiem - wobec utrwalonego kierunku wykładni dotyczącej obowiązywania regulacji czasowych - charakter antygwarancyjny dla obywateli.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił również uwagę w złożonej kasacji na niekonstytucyjność wprowadzonego obowiązku odbycia kwarantanny przez osoby powracające do kraju zza granicy, jednak nie rozwinął argumentacji w tym zakresie, wskazując jedynie ogólnikowo na brak kompetencji Rady Ministrów do dookreślania nakazu, zakazu czy ograniczenia w drodze rozporządzenia, bez analizy kwestii upoważnienia ustawowego opisanego w art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-13 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Autor kasacji skupił się na wykazaniu kwestii związanej z tzw. kolizją ustaw w czasie, która w układzie okoliczności przedmiotowej sprawy była wystarczającą podstawą do uznania braku podstaw do ukarania obwinionego.

Mając to na uwadze należało uchylić zaskarżony wyrok i – wobec oczywistej niesłuszności ukarania – uniewinnić obwinionego od popełnienia zarzuconego mu wykroczenia. Kierując się dyspozycją art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. należało również obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie o wykroczenie.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]

